

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **B. M.**, zastoupený Mgr. Petrem Křížákem, MBA, LL.M., advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2015, č. j. OAM-170/LE-VL18-P17-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 4. 2016, č. j. 61 Az 12/2015 – 64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Křížákovi, MBA, LL.M., advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava – Moravská Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **8.223 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 12. 2015, č. j. OAM-170/LE-VL18-P17-2015, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu u Krajského soudu v Ostravě. Namítal, že žalovaný vycházel z nedostatečných a především neaktuálních podkladů o situaci na Ukrajině, čímž došlo k porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. povinnosti zjistit správně a aktuálně skutkový stav, pokud jde o splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, popř. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Dále namítal nesprávné vyhodnocení důvodů pro eventuální udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu vzhledem k vyhrožování žalobci ze strany Pravého sektoru. Právý sektor je polovojenskou nacionalistickou organizací, která má fakticky státní sílu, a nelze se proto dle názoru žalobce ztotožnit se závěry správního orgánu, že se v případě vyhrožování jedná „pouze“ o akty soukromých subjektů.

[2] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. K námitce porušení § 3 správního řádu uvedl, že veškeré informace, ze kterých správní orgán v době vydání rozhodnutí vycházel, pocházely z téhož roku, a byly proto aktuální. Žalobce zároveň v žalobě ani jejím doplnění konkrétně neuvedl žádný jiný aktuální zdroj informací, který by správní orgán měl zahrnout

do podkladů svého rozhodnutí. Krajský soud upozornil, že žádná ze zpráv nepoukazuje na reálnou hrozbu nucené účasti bojů v řadách Pravého sektoru. Rovněž uvedl, že i pokud by hrozba reálná byla, nelze dovodit, že by se žalobce nedomohl ochrany ze strany státních orgánů. Krajský soud uzavřel, že podle dostupných informací žil žalobce naposledy ve Lvovské oblasti na západě Ukrajiny, kde bezpečnostní situace není ovlivněna konflikty ve střední a východní části země. K námitce nevráživosti vůči ruským mluvčím osobám na území Ukrajiny ze strany většinové společnosti krajský soud uvedl, že antipatii není možno podřadit pod pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, ani pod důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a či 14b téhož zákona.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítá nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem. Podle názoru stěžovatele se totiž v případě vyhrožování ze strany Pravého sektoru nejedná o výhrůžky čistě soukromou osobou, nýbrž o pronásledování polovojskouskou organizací, preferovanou ze strany současné vlády, a tudíž se proti ní před státními orgány nelze domoci účinné ochrany (resp. poskytnutá ochrana by byla pouze iluzorní). Je proto nutné na něj hledět jako na subjekt, který má fakticky státní sílu. Stěžovatel proto navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá její opodstatněnost a ztotožňuje se se závěry krajského soudu. Má za to, že své rozhodnutí vydal na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a řádně je odůvodnil. Dále se domnívá, že k závěrům ohledně ozbrojeného konfliktu a působení Pravého sektoru na území Ukrajiny dospěl na základě logických a objektivně podložených úvah, které jsou dostatečně individualizované a přezkoumatelné. Navrhuje proto zamítnutí kasační stížnosti.

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[6] Stěžovatel k přijatelnosti kasační stížnosti uvádí, že se kasační stížnost dotýká otázky, která dosud nebyla plně řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu. Konkrétně otázky, zda je možné ukrajinskou nacionalistickou stranu Pravý sektor považovat za čistě soukromý subjekt, nebo zda je natolik spjat s ukrajinskou vládní mocí, že se proti němu nelze domáhat pomocí u ukrajinských orgánů. Nejvyšší správní soud ovšem podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve výše uvedeném smyslu z obsahu kasační stížnosti nezjistil.

[7] V obecné rovině se k otázce aktuální situace na Ukrajině Nejvyšší správní soud vyjadřoval již mnohokrát. Lze odkázat například na usnesení ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014 - 25, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, či ze dne 14. 5. 2015, č. j. 9 Azs 36/2015 - 36. V usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17,

pak uvedl: „(n)a Ukrajině (...) probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“

[8] Nejvyšší správní soud dlouhodobě zaujímá stanovisko, že u soukromých osob jakožto původců pronásledování musí k podmínce samotného pronásledování přistoupit také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování. V této věci lze odkázat například na rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 – 41, podle kterého: „Aby bylo možné sledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ V rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 – 68, Nejvyšší správní soud uvedl, že skutečnost, že „žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“

[9] K možnosti domoci se ochrany u příslušných orgánů na Ukrajině vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, když uvedl: „pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není (...), žadatel musí v poboru se žalovaným uvést, proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátí; břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (či nedostatečnosti) ochrany v zemi původu tudíž leží na straně [žadatele].“ Nejvyšší správní soud dále v rozhodnutí ze dne 7. 8. 2013, č. j. 1 Azs 9/2013 – 36 uvedl: „V případě Ukrajiny se ovšem nejedná o zemi, ve které příslušné orgány vůbec nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před pronásledováním způsobeným nestátními subjekty.“

[10] V rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015 - 36, se Nejvyšší správní soud v rámci posouzení kasační stížnosti zabýval povahou organizace Právý sektor, zejména s ohledem na potírání nezákonné činnosti hnutí ze strany státního aparátu. V daném případě došel k závěru, že Právý sektor je soukromou osobou, v otázce obrany před ním lze vyhledat pomoc u policejních složek a u prokuratury, případně u útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku. Dále uvedl, že ukrajinská státní moc protiprávní jednání Právého sektoru nepodporuje. Jak soud v tehdy projednávaném případě uzavřel, ukrajinské státní orgány naopak aktivně potírají nezákonnou činnost tohoto hnutí.

[11] V rozsudku ze dne 17. 12. 2015 č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, Nejvyšší správní soud uvedl, že bombové útoky v Mukačevu a Lvově z července 2015, za které je Právý sektor odpovědný, byly ojedinělým incidentem kriminální povahy mezi radikálními stoupenci organizace a vládními úřady. Státní orgány aktivně potírají extremistické projevy tohoto ultrapravicového radikálního hnutí a nelze se proto ztotožnit s tím, že by se proti výhrůžkám z jeho strany nedalo domoci ochrany u ukrajinských státních orgánů. Z okolností projednávaného případu ani ze stěžovatelových tvrzení nevyplývá, že by aktuální situace byla odlišná.

[12] Všechny stěžovatelem namítané otázky již byly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to bezrozporně. Soud neshledal důvod pro judikaturní odklon ani žádné zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu či aplikaci hmotného nebo procesního práva. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a není tedy důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[14] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Petr Křížák, MBA, LL.M., advokát se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava – Moravská Ostrava, který stěžovatele zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí 3.100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. c) a d) citované vyhlášky]. Advokátovi náleží odměna za dva úkony právní služby (podání kasační stížnosti a ústní konzultace přesahující jednu hodinu) v částce 6.200 Kč. Ke dvěma úkonům právní služby soud připočetl paušální náhradu hotových výdajů zástupce stěžovatele ve výši 300 Kč za jeden úkon, tj. celkem částku 600 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele před soudem doložil, že je plátcem DPH, a proto mu náleží odměna navýšená o 21% (§ 14 advokátního tarifu). Výše takto vypočtené odměny činí 8.223 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu
(řádná dovolená)

v zastoupení JUDr. Josef Baxa
předseda senátu